Usuwanie drzew i krzewów

Jak prawidłowo prowadzić postępowanie karne w sprawie nielegalnej wycinki drzew? Oględziny i ocena stanu drzew, właściwość organów, kary i opłaty, nasadzenia zastępcze, współpraca z RDOŚ i postępowanie administracyjne.

Szkolenie przeznaczone jest dla pracowników Starostw Powiatowych, odpowiedzialnych za prowadzenie postępowań i wydawanie decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów z nieruchomości stanowiących własność gmin.

Ustalanie odpowiedzialności i naliczanie opłat lub kar administracyjnych za usuwanie drzew.
Szkolenie odpowiada na wyzwania, z którymi pracownicy administracji publicznej stykają się w codziennej pracy przy wydawaniu decyzji dotyczących wycinki i ochrony zieleni. Omówienie skomplikowanych stanów prawnych nieruchomości, procedura oględzin w terenie oraz kwestie egzekucji i nasadzeń zastępczych pozwalają wyeliminować wątpliwości interpretacyjne związane z ustawą o ochronie przyrody. Uczestnicy otrzymają również zestaw gotowych wzorów dokumentów (m.in. protokół oględzin, wzory decyzji umarzających i zezwalających z nasadzeniami).

W programie m.in.:

- Omówienie prawidłowych zasad przeprowadzenia oględzin drzew w terenie, w tym również w przypadku zniszczenia drzew.
- Rozstrzyganie o właściwości organów dla drzew rosnących na granicy nieruchomości.
- Zasady naliczania opłat i kar. Nasadzenia zastępcze i skutki ich niewykonania.
- Skonsolidowanie uprawnień Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do wydawania decyzji dotyczącej usuwania zieleni na obszarach zabytkowych (nowelizacja czerwiec 2026 r.)

Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

- Wzór protokołu oględzin drzew
- Wzór decyzji umarzającej naliczone opłaty
- Wzór decyzji zezwalającej na wycinkę drzew w zamian za nasadzenia zamienne (droga publiczna, częściowa odmowa, gatunki chronione porostów)
- Wzór decyzji zezwalającej na wycinkę z naliczeniem opłat
- Zawiadomienie - informacja o dokonaniu nasadzeń

Szczegółowy program szkolenia:

1. OGLĘDZINY DRZEW W TERENIE I PROTOKÓŁ Z OGLĘDZIN

- Czy należy zawiadomić o przeprowadzeniu oględzin? Czy trzeba mieć upoważnienie lub pełnomocnictwo do zrobienia oględzin?

- Czy na oględzinach urzędnik powinien zmierzyć każde drzewo, na przykład przy wniosku dotyczącym 120 sztuk drzew w przypadku inwestycji liniowej.
- Na co zwracać uwagę przy ocenie stanu zdrowotnego drzew? Jak ocenić stan faktyczny drzewa?
- Jak wizualnie ocenić stan drzewa?
- Jak prawidłowo określić stan zdrowotny drzewa w okresie bezlistnym (poza wegetacyjnym)?
- W jaki sposób można ustalić, że drzewo obumiera?
- Jak interpretować sytuację, w której drzewo nagle traci liście? Czy na tej podstawie powinno się wydać zezwolenie na usunięcie drzewa?
- Czy są choroby drzew, które obligują do bezwzględnego wydania zezwolenia na ich usunięcie?
- Jak ocenić /zbadać wewnętrzny stan drzewa? Czy są jakieś techniki metody?
- Jak oceniać statykę drzew i system korzeniowy?
- Czy jemioła jest oznaką złego stanu drzewa? Czy obecność tego pasożyta stanowi samodzielną przesłankę do wycięcia drzewa?
- Czy w momencie przeprowadzenia oględzin w sprawie usunięcia drzew powinno już być wszczęte postępowanie administracyjne?
- Czy w przypadku zamiaru umorzenia postępowania należy przeprowadzać oględziny?
- Czy osoby zajmujące się wycinką drzew w urzędach powinny posiadać specjalistyczne wykształcenie?

2. KWALIFIKOWANIE SPRAW I WŁAŚCIWOŚĆ ORGANÓW

- Kto jest właściwy do wydania decyzji o usunięciu drzewa rosnącego na granicy działek,
- gdy właścicielami są gmina i osoba fizyczna?
- Jak postępować w przypadku wniosku dotyczącego usunięcia drzewa z działki, której właścicielem jest Skarb Państwa, ale użytkownikiem jest spółka?
- Czy użytkownik wieczysty może występować z wnioskiem o usunięcie drzew? Czy jest on traktowany jak właściciel?
- Co zrobić, gdy organ wydał decyzję, a w międzyczasie pojawiły się zmiany własnościowe nieruchomości?
- Co uznawać za drogę publiczną gminną – plan zagospodarowania przestrzennego czy ewidencję gruntów?
- Czy droga dojazdowa to droga publiczna? Który dokument ma pierwszeństwo – plan miejscowy czy ewidencja?
- Czy starosta może zezwolić na usuniecie drzew pod planowaną zabudowę bez projektu zagospodarowania działki?
- Czy przy wycince drzew, oprócz projektu zagospodarowania działki organ powinien wymagać również pozwolenia na budowę?
- Jak ma postąpić organ, gdy na podstawie dokumentacji zostanie wykazany brak zasadności usunięcia drzew, w związku z brakiem kolizji z planowaną budową? Jakie czynności powinien podjąć organ przed wydaniem decyzji odmownej?
- Czy gmina może złożyć wniosek o wydanie zezwolenia na usuniecie drzewa bez udziału podmiotu sprawującego trwały zarząd na nieruchomości, np. szkoły?

3. WSPÓŁWŁASNOŚĆ, GRANICE, UŻYTKOWNIK WIECZYSTY

- Jak rozstrzygać spory w przypadku drzew rosnących na granicy działek, szczególnie w sytuacji współwłasności gminy i osoby fizycznej?
- Kto powinien wydawać opinię w przypadku współwłasności – SKO czy starostwo?
- Jakie są kompetencje starostwa przy wycince drzew, gdy użytkownikiem wieczystym jest podmiot niebędący właścicielem - artykuł 90?
- Kto wydaje zezwolenie na usunięcie drzewa, rosnącego na granicy dwóch działek: osoby fizycznej i działki Skarbu Państwa, będącej w posiadaniu gminy (droga gminna bez założonej księgi wieczystej)?
- Kto powinien występować z wnioskiem, jeśli nieruchomość nie ma ustalonego właściciela?
- Wspólnota mieszkaniowa składa zgłoszenie - gminny jest właścicielem. Kto wnioskuje, kto wydaje decyzję, a kto realizuje decyzję?
- W sytuacji, gdy właścicielem jest Skarb Państwa a użytkownikiem wieczystym gmina, to kto wydaje decyzje?

4. ZNISZCZENIE DRZEW, OPŁATY, KARY ADMINISTRACYJNE

- Jak rozróżnić pielęgnację drzewa od jego zniszczenia?
- Jak prowadzić postępowanie administracyjne dotyczące nałożenia kar za nielegalne usunięcie drzew?
- Co zrobić, gdy wycięto drzewo bez zezwolenia, a organ prowadzący postępowanie nie jest jednocześnie poszkodowanym? Jak wygląda procedura w takim przypadku?
- Jak prawidłowo prowadzić postępowanie karne w sprawie nielegalnej wycinki drzew?
- Jak wygląda procedura, gdy kara została nałożona przez policję?
- Jak krok po kroku prowadzić postępowanie w sprawach administracyjnych dotyczących drzew, by uniknąć umorzenia przez organ II instancji?
- Jak prawidłowo naliczać opłaty i kary administracyjne – jakie są najczęstsze błędy?
- Czy w przypadku wycinki drzew w pobliżu torów kolejowych należy się odszkodowanie?
- Jak prawidłowo określić procentowy stopień zniszczenia drzewa w celu naliczenia kary?
- Jak prowadzić postępowanie w przypadku zniszczenia drzewa w trakcie inwestycji?
- Jak wygląda procedura odroczenia kary za zniszczenie drzewa (np. 70% na 5 lat)?
- Co należy zrobić w przypadku zgłoszenia usunięcia ponad 30% korony drzewa – czy należy na nie odpowiadać, informować wnioskodawcę, wydawać decyzję jak przy usunięciu drzewa, czy też wydać odrębną decyzję dotyczącą konkretnej korekty korony?

5. WSPÓŁPRACA Z RDOŚ i KONSERWATOREM ZABYTKÓW, GATUNKI CHRONIONE i PTASIE GNIAZDA

- Co zrobić, gdy wycinka drzew jest planowana w okresie lęgowym ptaków?
- Czy w decyzji o wycince w okresie letnim należy zawrzeć specjalne zapisy?

- Jak postępować w przypadku pojawienia się gniazda ptaków chronionych w trakcie prowadzonego postępowania?
- Czy starostwo może wydać zezwolenie, jeśli gmina się nie zainteresowała ochroną gniazda, mimo że ono podlega ochronie?
- Jaki będzie tok postępowania, jeśli na drzewie przeznaczonym do wycinki stwierdzimy obecność jakiegoś gatunku chronionego owada np. pachnicy dębowej?
- Kiedy konserwator decyduje o nasadzeniu?
- Na czym polega skonsolidowanie uprawnień Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do wydawania decyzji dotyczącej usuwania zieleni na obszarach zabytkowych?
- Czy RDOŚ może przedłużyć termin dotyczący uzgodnienia projektu decyzji zezwalającej na wycinkę drzew?
- Czy RDOŚ może żądać przedłożenia dokumentacji fotograficznej w okresie wegatycyjnym?

6. NASADZANIA ZASTĘPCZE i SKUTKI ICH NIEWYKONANIA

- Jak interpretować zapisy ustawy o ochronie przyrody, gdy brakuje precyzyjnych zapisów (np. w zakresie nasadzeń)?
- Jak radzić sobie z brakiem miejsca na wykonanie nasadzeń zastępczych?
- Czy PGE jako wnioskodawca usunięcia drzew w pasie drogi gminnej w pobliżu linii energetycznych ma obowiązek dokonania nasadzeń zastępczych, mimo że nie jest właścicielem terenu?
- Jak prawidłowo prowadzić postępowanie egzekucyjne w przypadku niewykonania obowiązku nasadzeń zastępczych?
- Co zrobić, gdy w decyzji o zezwoleniu na wycinkę nałożono obowiązek wykonania nasadzeń zastępczych, a strona nie zrealizowała tego w wyznaczonym terminie, konieczne jest zastosowanie przepisów o egzekucji administracyjnej. Jak prawidłowo prowadzić takie postępowanie? Jakie środki egzekucyjne można zastosować?
- Czy starostwo ma obowiązek kontroli wykonania nasadzeń zastępczych, mimo że nie wynika to wprost z ustawy?
- Co zrobić, gdy w decyzji określono termin wykonania nasadzeń, ale strona go nie dotrzymała?
- Kontrola nasadzeń zastępczych, jak ją właściwie przeprowadzać?
- Jak tworzyć procedurę nasadzeń od początku do końca?
- Jakie działania należy podjąć, gdy wniosek o zmianę terminu usunięcia drzew wpłynął w ostatnim dniu ważności decyzji?
- Jak krok po kroku przeprowadzić kontrolę wykonania nasadzeń zastępczych?
- Czy należy zawiadomić stronę o przeprowadzeniu oględzin nasadzeń?
- Co robić, jeśli podczas kontroli nasadzeń wykryto nieprawidłowości – czy wydaje się decyzję
- o opłacie, czy o konieczności ponownych nasadzeń?
- Jak krok po kroku przeprowadzić kontrolę wykonania nasadzeń zastępczych?
- Czy należy zawiadomić stronę o przeprowadzeniu oględzin nasadzeń?
- Co robić, jeśli podczas kontroli nasadzeń wykryto nieprawidłowości – czy wydaje się decyzję o opłacie, czy o konieczności ponownych nasadzeń?
- Czy można zmienić gatunek drzew do nasadzeń? Pełnomocnik gminy, usilnie w projektach nasadzeń drzew wpisuje klony zwyczajny kuliste, czyli małe drzewka, które moim nie stanowią właściwej kompensaty przyrodniczej?

- Termin nasadzeń drzew ustalono na dzień do 31 grudnia. Przy wydawaniu decyzji umarzającej opłatę (lub pobrania opłaty), oględziny dokonuję w styczniu, co jest dość problematyczne przy ocenie. Czy mogę wymusić na wnioskodawcy zmianę terminu wykonania nasadzeń?
- Gmina wykonała nasadzenia zastępcze, ale trochę niezgodnie z decyzją np. nasadzili inny gatunek drzew albo przekroczyli wymagany decyzją termin. Teraz argumentują na różne sposoby, nawet zasadne, ale niezgodnie z zapisami decyzji. Przy czym wcześniej nie wystąpili o zmianę zapisów decyzji, a termin do jej wykonania minął. Co w takiej sytuacji?
- Czy inwestor po upływie 3 lat powinien wystąpić z wnioskiem o umorzenie opłaty do organu?

7. PLAN NASADZEŃ I WŁAŚCIWY DOBÓR DRZEW DO NASADZEŃ

- Gotowe propozycje drzew do nasadzeń?
- Jak dbać o drzewo po posadzeniu?
- Jak dobrać gatunki drzew do nasadzeń?
- Jak dobrać nasadzenia w stosunku do innych drzew, aby jedno drzewo nie zabierało drugiemu składników odżywczych? Które drzewa lubią rosnąć obok siebie?
- Jak dobrać drzewo do gleby (do danego siedliska) w przypadku nasadzenia?
- Jak dobrać gatunek, rodzaj i rozmiar drzewa do warunków przy drodze?
- Jak prawidłowo sadzić drzewa?
- Jak wygląda nakaz nasadzeń zastępczych?
- Czy gatunki sadzone muszą być gatunkami rodzimymi?
- Jaki jest okres gwarancji nasadzenia?
- Jakie gatunki drzew dobrze adaptują się do zmian klimatycznych?
- Jakie są standardy dotyczące sadzenia?
- Czy topole rodzime, można zastępować nierodzimymi np. kanadyjskimi?

8. POSTĘPOWANIE ADMINISTRACYJNE I DOWODOWE

- Czy organ może wydać decyzję w części zezwalającą na wycinkę drzew, a w części zawiesić postępowanie?
- Jaki jest termin na wydanie decyzji o przeliczeniu opłaty w przypadku niewykonania lub niezgodnego z decyzją wykonania nasadzeń zastępczych przez gminę?
- Co powinien ocenić biegły w postępowaniu dowodowym w sprawie, w której drzewa nie zachowały żywotności i organ prowadzi postępowanie, mające na celu przeliczenie opłaty?
- Czy błędne naliczenie opłaty za usunięcie drzewa lub krzewu można uznać za omyłkę pisarską?
- Jak powoływać biegłych w sprawach dotyczących zniszczenia drzew?
- Czy opłata zawsze wpływa na konto wydającego decyzję i prowadzącego postępowanie np. ze wskazania SKO?

Prowadzący:

Anna Chmielińska-Bernacka

Aktualnie zatrudniona w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego. Posiada 25-letnie doświadczenie zawodowe w pracy w samorządzie gminnym i powiatowym na stanowiskach: kierownika wydziału ochrony środowiska oraz naczelnika wydziałów: ochrony środowiska, ochrony środowiska i budownictwa oraz ochrony środowiska i gospodarki gruntami.

Przez cały okres pracy zawodowej realizowała nadzór nad utrzymaniem zieleni oraz nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa.

Posiada uprawnienia inspektora nadzoru terenów zielonych Naczelnej Organizacji Technicznej.

Z wykształcenia jest magistrem ochrony środowiska (Uniwersytet Warszawski) oraz magistrem prawa i administracji (Uniwersytet Gdański). Ukończyła studia podyplomowe w zakresie zarządzania ochroną środowiska (SGGW w Warszawie) i studia doktoranckie w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami. Realizowała staż zagraniczny w Ministerstwie Środowiska Landu Hamburg, w wydziałach: ochrony zasobów naturalnych, prawa i planowania przestrzennego.

Posiada doświadczenie zawodowe w pisaniu projektów dofinansowujących działalność samorządów, prowadzi szkolenia, jest autorką publikacji środowiskowych.

Terminy i szkolenia

Data: 27 listopada 2026 09:00-14:00
Miejsce: Wideoszkolenie

Data: 11 lutego 2027 10:00-15:00
Miejsce: Wideoszkolenie

Data: 16 kwietnia 2027 09:00-14:00
Miejsce: Wideoszkolenie

Data: 03 września 2027 09:00-14:00
Miejsce: Wideoszkolenie

Data: 05 listopada 2027 09:00-14:00
Miejsce: Wideoszkolenie

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną